

Молодий Вчений

ОДЕСЬКА

100
років

КІНОСТУДІЯ

9

(73)

2019

ISSN (Print): 2304–5809
ISSN (Online): 2313–2167

Науковий журнал
«МОЛОДИЙ ВЧЕНИЙ»

№ 9 (73) вересень 2019 р.

Редакційна колегія журналу

Сільськогосподарські науки

Базалій В.В. – д-р с.-г. наук
Балашова Г.С. – д-р с.-г. наук
Клименко М.О. – д-р с.-г. наук
Коковіхін С.В. – д-р с.-г. наук
Лавриненко Ю.О. – д-р с.-г. наук
Писаренко П.В. – д-р с.-г. наук

Історичні науки

Змерзлий Б.В. – д-р іст. наук

Юридичні науки

Бернацька Н.І. – д-р. юрид. наук
Стратонов В.М. – д-р юрид. наук

Політичні науки

Наумкіна С.М. – д-р політ. наук
Яковлев Д.В. – д-р політ. наук

Педагогічні науки

Козяр М.М. – д-р пед. наук
Рідей Н.М. – д-р пед. наук
Федяєва В.Л. – д-р пед. наук
Шерман М.І. – д-р пед. наук
Шипота Г.Є. – канд. пед. наук

Психологічні науки

Шаванов С.В. – канд. псих. наук

Філологічні науки

Шепель Ю.О. – д-р філол. наук

Філософські науки

Лебедева Н.А. – д-р філос.
в галузі культурології

Технічні науки

Гриценко Д.С. – канд. техн. наук
Дідур В.А. – д-р техн. наук
Шайко-Шайковський О.Г. – д-р техн. наук

Економічні науки

Іртищева І.О. – д-р екон. наук
Козловський С.В. – д-р екон. наук
Шапошников К.С. – д-р екон. наук

Медичні науки

Нетюхайло Л.Г. – д-р мед. наук
Пекліна Г.П. – д-р мед. наук

Ветеринарні науки

Морозенко Д.В. – д-р вет. наук

Мистецтвознавство

Романенкова Ю.В. – д-р мистецт.

Соціологічні науки

Шапошникова І.В. – д-р соц. наук

Хімічні науки

Козьма А.А. – кандидат хімічних наук

Військові науки

Можаровський В.М. – доктор військових наук

Міжнародна наукова рада

Adam Wrobel – Doktor, Associate Professor (Poland)
Arkadiusz Adamczyk – Professor, Dr hab. in Humanities (Poland)
Giorgi Kvinikadze – PhD in Geography, Associate Professor (Georgia)
Inessa Sytnik – Professor, dr hab. in Economics (Poland)
Janusz Wielki – Professor, dr hab. in Economics, Engineer (Poland)
Javad Khamisabadi – Professor, PhD in Industrial management (Iran)
Michal Sojka – Doctor in Engineer (Poland)
Stanislaw Kunikowski – Associate Professor, Dr hab. (Poland)
Wioletta Wojciechowska – Doctor of Medical Sciences (Poland)
Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глуценко Олеся Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Дмитрієв Олександр Миколайович – кандидат історичних наук (Росія)
Марусенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Швецова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Повний бібліографічний опис всіх статей журналу представлено у:
Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського,
Науковій електронній бібліотеці Elibrary.ru

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
GoogleScholar, CiteFactor, Research Bible, Index Copernicus.

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 18987-7777Р від 05.06.2012 р.,
видане Державною реєстраційною службою України.

ЗМІСТ**ТЕХНІЧНІ НАУКИ**

- Безвесільна О.М., Петренко О.В., Ільченко М.В.**
Визначення смуги пропускання електромеханічних гіротахometrів..... 219
- Юрченко С.А., Колеснікова М.Б.**
Обґрунтування параметрів обробки курячого філе за технології Sous Vide.....227

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

- Окрушко С.Є.**
Вплив регулятора росту Марс EL на формування врожайності гібридів буряка столового..... 232

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Крайнюков О.М., Кривицька І.А., Крайнюков О.О.**
Екологічна оцінка якості атмосферного повітря (на прикладі Шевченківського району м. Харкова).....236

МЕДИЧНІ НАУКИ

- Ждан В.М., Іваницький І.В., Шилкіна А.М.**
Показники жорсткості менісків колінних суглобів за даними зсувнохвильової еластометрії в залежності від стадії первинного остеоартриту.....244
- Тимошук О.В.**
Особливості вивчення психофізіологічних функцій юнаків і дівчат сучасних закладів освіти різних типів за результатами показників критичної частоти світлових мерехтінь 247

ВІЙСЬКОВІ НАУКИ

- Бондаренко Т.В., Міщенко А.О., Бондаренко О.Є., Новак А.О., Побережець Т.В.**
Аналіз можливостей застосування технології Р2Р-МСU в телекомунікаційних мережах спеціального призначення при реалізації багатоточечної відеоконференції.....251

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

- Пиж'янова Н.В., Куценко С.В., Опацький І.Ю.**
Етнографічні дослідження Уманщини Петром Курінним.....257
- Скрипниченко Ю.Ф.**
Чоловіки-остарбайтери з Харківщини в роки Другої світової війни..... 261

ФІЛОСОФСЬКІ НАУКИ

- Дротенко В.І.**
Методологія стилістики художніх форм культури 265
- Коваль М.О.**
Вибір як філософська проблема..... 269

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Ічанська О.М., Закревська А.І.**
Емоційний інтелект та емпатія як ресурси професійної підготовки студентів-психологів.....272
- Свинаренко Ю.В.**
Стратегії психотерапевтичної роботи з шизоїдною проблематикою..... 277
- Свинаренко Ю.В.**
Особливості психологічного захисту жінок з різними типами прихильності..... 281

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

- Бородіна Г.Г., Прус А.М.**
Роль та значення Вінницької обласної бібліотеки для дітей ім. І.Я. Франка в соціокультурному просторі регіону.....285

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

- Пічугіна Ю.О.**
Теоретико-методологічні передумови дослідження мережевої творчості в контексті формування нового типу культури.....289

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

- Філіппова О.Н.**
Плєс в творчестві І.І. Левитана (1860-1900)..... 293
- Філіппова О.Н.**
Тема русской старины и национального наследия в творчестві К.Е. Маковского (1839-1915).....302
- Коваль М.О.**
Вибір крізь призму національного танцювального мистецтва.....312
- Муляр Н.М.**
Особливості розвитку архітектури в контексті художньої культури України ХХ-ХХІ ст.....318
- Фриз П.І.**
Соціалізація молодшого школяра в процесі занять хореографією..... 322

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Білас А.А., Семенченко О.В.**
Відтворення розмовних засобів вираження повідомлення, контакту та узагальнення в українському перекладі роману А. Мартен Люган..... 326

Величко І.Г. Проблеми когнітивної лінгвістики та психології та їх змістовна роль у викладанні іноземних мов в Україні.....	330
Мельник І.В. Особливості ситуативного контексту провокаційного мовлення.....	334
Теслицька Г.І. Морфологічні засоби вираження валентно зумовлених об'єктних синтаксем у напівпредикативних ад'єктивних конструкціях.....	338
Тіміна А.О., Лазебна О.А. Теоретичні засади вивчення граматичного освоєння запозичень у сучасній німецькій мові.....	343
Шмельова Р.І., Квітка А.С. Жіноча проза як літературознавча проблема: художньо-прагматичний аспект.....	347
ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ	
Баклашова Т.М., Шейкаш А.О. Зміст курсу історії України у вищій школі в умовах сучасної методології історіописання.....	351
Баліка М.В. Методичні аспекти використання інтерактивних методів навчання на уроках української мови у початковій школі.....	355
Бачієва А.О. Модель застосування кейс-технології у процесі підготовки операторів комп'ютерного набору з дисципліни «Документознавство».....	359
Герашенко Я.М. Підготовка фахівців туристознавства до організації молодіжного туризму: понятійно-термінологічний аспект.....	363
Грачова Т.М., Врублівська О.О. Впровадження інтерактивних методів навчання у практику роботи студентів філологічних спеціальностей.....	367
Жабенко О.В. Практика організації професійного розвитку науково-педагогічних працівників на науковому рівні: вітчизняний та зарубіжний досвід.....	372
Івершинь А.Г. Художньо-творчий потенціал майбутніх вихователів як педагогічна проблема.....	379
Колодіна А.С., Лакша К.К. Види мовленнєвої діяльності студентів на заняттях з іноземної мови, спрямовані на розвиток навичок говоріння.....	384
Малинка М.М. Ефективна комунікація як засіб вирішення міжособистісних конфліктів у педагогічному середовищі.....	387
Межуєва І.Ю. Особливості навчання майбутніх інженерів англійської мови як мови для спеціальних цілей.....	392
Муромець В.Г. Управлінська діяльність здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти: огляд розвитку загальних компетентностей.....	396
Тимофєєв В.А. Класична мова як засіб формування професійно-правової компетентності майбутніх юристів у вищих професійних навчальних закладах.....	401
Шалашна Н.М., Дегтяр К.О. Змістовні аспекти викладання історії Другої світової війни у вищій школі.....	406
ЮРИДИЧНІ НАУКИ	
Батухтин А.В. Товарний знак и его охрана в условиях развивающихся информационных технологий.....	410
Зубцова А.С., Русова О.Л. Особливості експертного дослідження анонімних листів.....	414
Литовський О.Г., Шевченко С.М. Розвиток дактилоскопічних систем.....	419
Микитюк Н.С. Антидопінгова політика та її регулювання у спорті. Проблематика застосування.....	422
Стрілець С.О. Проблеми взаємодії експертної служби МВС зі слідчими підрозділами у сфері криміналістичного забезпечення їх діяльності.....	427
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ	
Вареник І.В. Оцінка економічної інформації відповідно вимогам обліку на мікро- та макрорівнях.....	432
Воробей Р.Є., Долженко І.І. Оцінка фіскальної ефективності та регулюючого потенціалу оподаткування ЗЕД в Україні.....	436
Гречко А.В., Пономарьова Т.В. Автоматизація обліку фінансових результатів.....	442
Гудзь О.І. Аналізування збутової стратегії підприємства-дилера (на прикладі ТзОВ «Ілта Львів»).....	446
Жінчин В.П. Удосконалення митного регулювання непрямих податків.....	455
Зінгаєва Н.Є., Ротко Д.О., Бройко В.А. Ефективність системи управління на ПСП «Чапаєвське» Березанського району в сучасних умовах господарювання.....	459

Кисляк Г.М., Стільник В.В. Професійне навчання сільськогосподарських працівників на дистанційній основі.....464	Томчук О.Ф., Левчук М.С. Критерії оцінювання і прогнозування фінансового стану та результатів діяльності підприємства.....480
Кузь В.І., Кіцен Т.О. Удосконалення обліку грошових коштів в контексті забезпечення платоспроможності суб'єкта господарювання.....468	Царинний Є.О., Канівець П.П. Якість продукції та методи її оцінювання.....487
Марценюк Р.А. Облік консигнаційних операцій: практичний аспект.....475	Черкас Т.С., Долженко І.І. Податкове планування як складова системи фінансового управління підприємства.....491

CONTENTS

ENGINEERING SCIENCES

- Bezvesilna Olena, Petrenko Oleksii, Ilchenko Mykola**
Determination of electromechanical transmission threes gyrotachometers 219
- Iurchenko Svitlana, Kolesnikova Marina**
Substantiation of processing parameters chicken fillet Sous Vide technology..... 227

AGRICULTURAL SCIENCES

- Okrushko Svetlana**
The effect of growth regulator Mars EL on the formation of the yield of red beet hybrids.....232

BIOLOGICAL SCIENCES

- Krainskiy Oleksii, Krivicka Ivetta, Krainskiy Oleksandr**
Ecological assessment of the quality of the atmospheric air (on the example of the Shevchenkivskiy district of Kharkiv).....236

MEDICAL SCIENCES

- Zhdan Vjacheslav, Ivanitsky Igor, Shilkina Ludmila**
Rigid indicators of knee meniscus strength on data of shear-wave elasticity imaging depending on the stage of primary osteoarthritis.....244
- Tymoshchuk Oksana**
Peculiarities of studying psychophysiological functions of young people and girls of modern institutions of education of different types by results of status.....247

MILITARY SCIENCES

- Bondarenko Tetiana, Mishchenko Anatoly, Bondarenko Oleg, Novak Alina, Poberezhets Tetiana**
Analysis of possibilities of application of technology P2P-MCU of in tens of the special setting during realization of videoconference of suspension points.....251

HISTORICAL SCIENCES

- Pyzhianova Nataliia, Kutsenko Serhii, Opatskyi Ihor**
Ethnographic studies of the Uman region by Petro Kurinnyi.....257
- Skrypnichenko Yuriy**
Men-ostarbayers from Kharkiv region years the Second World War.....261

PHILOSOPHICAL SCIENCES

- Drotenko Valentyna**
Methodology of stylistics of artistic cultures.....265

- Koval Mariana**
Choice as a philosophical problem..... 269

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

- Ichanska Olena, Zakrevska Anna**
Emotional intellect and empathy as resources of professional training of students-psychologists.....272
- Svynarenko Yulia**
Strategies of psychotherapeutical working with schizoid problems.....277
- Svynarenko Yulia**
Features of psychological protection of women with different types of attachment.....281

SOCIAL COMMUNICATIONS

- Borodina Galina, Prus Lyudmila**
The role and importance of the Vinnytsa regional library for children named after I. Franko in the socio-cultural space of the region.....285

CULTURAL STUDIES

- Pichugina Yulia**
Theoretical and methodological background of research of network creativity in the context of the new type culture formation..... 289

HISTORY OF ART

- Filippova Olga**
Ples in the creative work of I.I. Levitan (1860-1900)..... 293
- Filippova Olga**
The theme of Russian antiquity and national heritage in the creative work of K.E. Makovsky (1839-1915).....302
- Koval Mariana**
Choice through national dancing arts.....312
- Mulyar Nataliya**
The peculiarities of the development of architecture in the context of Ukrainian artistic culture of XX-XXI centuries..... 318
- Fryz Petro**
Socialization of primary school pupil in the process of choreography teaching.....322

PHILOLOGICAL SCIENCES

- Bilas Andriy, Semenchenko Oksana**
Rendering the colloquial units expressing the language functions of message, contact and generalization in the Ukrainian translation of the novel by A. Martin-Lugand..... 326
- Velichko Irina**
Problems of cognitive linguistics and psychology and their meaningful role in teaching foreign languages in Ukraine.....330
- Melnyk Iryna**
The peculiarities of the communicative context within provocative speech..... 334

Teslitskaya Galina
Morphological means of expression
of valentially considered object syntaxes
in semi-predictive adjective structures.....338

Timina Alyona, Lazebna Olena
Theoretical principles of studying
borrowing's grammatical adaptation
in modern German.....343

Shmelova Rimma, Kvitka Alina
Women's prose as a literary problem:
the artistic-pragmatic aspect.....347

PEDAGOGICAL SCIENCES

Bakhlashova Tamara, Sheykash Alina
Contents of the Ukrainian history
course in higher school in the modern
methodology of historical description.....351

Balika Marina
Methodical aspects of using
interactive methods of learning
in Ukrainian language
in primary school.....355

Bachieva Larisa
Model of application of case technology
in the process of preparation of computer
set in the «Documentology» discipline.....359

Herashchenko Yaryna
Experts training for youth tourism
organization: conceptual
and terminological aspects.....363

Hrachova Tetjana, Vrublivsjka Oksana
Implementation of interactive
methods of learning in the practice
of work of the students
in philological specialties.....367

Zhabenko Oleksandr
Practice of organization
of professional development
of scientific and pedagogical
workers at the scientific level:
native and foreign experience 372

Ivershin Angelika
Artistic-creative potential of future
teachers as a pedagogical problem.....379

Kolodina Larysa, Laksha Kateryna
Types of students' speaking activities
in foreign language classes
to develop speaking skills.....384

Malynka Mykola
Effective communication as a means
of solving inter-personal conflicts
in the pedagogical environment.....387

Mezhuyeva Iryna
Peculiarities of teaching English
as a language for special purposes
for future engineers.....392

Muromets Viktoriia
Management practices of PhD students:
overview of the development
for generic competences.....396

Timofeev Vladimir
Classical language as a tool
of forming the professional
and legal competency at higher
professional educational establishments.....401

Shalashna Nataliia, Dehtyar Kateryna
Contents aspects of teaching history
of the Second World War in higher school.....406

LAW SCIENCES

Batukhtin Andrey
Trademark and its legal protection
in conditions of developing technologies.....410

Zubtsova Lyudmila, Rusova Oksana
Features of expert research
of anonymous letters.....414

Lytovskiy Oleksandr, Shevchenko Sergiy
Development of fingerprint systems.....419

Mykytiuk Nataliia
Anti-doping policy and regulation in sport.
Application issues.....422

Strilets Serhii
Problems of interaction between
the forensic department
of the Ministry of In-ternal Affairs
and investigative units in the field
of forensic provision of their activity.....427

ECONOMIC SCIENCES

Varenik Irina
Estimation of economic information
according to the requirements
of accounting on micro-
and macro-levels.....432

Vorobei Ruslan, Dolzhenko Inna
Evaluation of fiscal efficiency
and regulative potential of taxation
of foreign trade activities in Ukraine.....436

Hrechko Anna, Ponomarova Tetiana
Automation of financial
results accounting.....442

Hudz Olha
Analysis of dealer's sales strategy
(for example of Iltta Lviv LLC).....446

Zhinchyn Veronika
Improvement of customs regulation
of indirect taxes.....455

Zinhaieva Natalia, Rotko Dmytro,
Broiko Vladislav
Efficiency of the management
system on the PAE «Chapaevske»
of the Berezan region
in modern economic conditions.....459

Kislyak Anna, Stylnik Vita
Professional training of agricultural
employees on the remote basis.....464

Kuz Vasyl, Kitsen Tetiana
Improving cash accounting in the context
of the providing enterprise's solvency.....468

Martsenyuk Roman Accounting of consignment transactions: practical aspect.....	475	Tsarinnyy Yevgeniy, Kanivec Pavlo Product quality and methods of assessment	487
Tomchuk Olena, Levchuk Marina Criteria for evaluation and forecasting of financial status and results of enterprise activity.....	480	Cherkas Tetiana, Dolzhenko Inna Tax planning as a component of the enterprise financial management system.....	491

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-9-73-87>

УДК 930.253:94(477)“1939/1945”

Шалашна Н.М., Дегтяр К.О.

Донбаський державний педагогічний університет

ЗМІСТОВНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Анотація. Аналізуються можливості застосування нових методологічних підходів до оновлення змісту викладання тематики Другої світової війни у вищій школі. Визначено вузлові питання історії України у Другій світовій війні, виклад яких потребує змістовного оновлення, та встановлено причини необхідності цього оновлення. Проаналізовано сучасні методологічні підходи дослідження історії. Запропоновано в якості методологічних підходів принцип антропологізації історичного знання, виклад історії як об'єднання макроісторії з мікроісторією, принцип історії повсякденності. Спроектовано очікувані результати застосування вказаних методологічних підходів для вирішення актуальних питань навчально-виховного процесу у вищій школі. Здійснено аналіз сучасного змістовного наповнення курсу історії України у вищій школі та запропоновано можливі шляхи його вдосконалення. Визначено в якості перспективи подальших досліджень розробку конкретних методичних прийомів оновлення змісту освіти.

Ключові слова: історія України, вища школа, навчально-виховний процес, зміст викладання, Друга світова війна.

Shalashna Nataliia, Dehtyar Kateryna

Donbass State Pedagogical University

CONTENTS ASPECTS OF TEACHING HISTORY OF THE SECOND WORLD WAR IN HIGHER SCHOOL

Summary. The article analyzes the current state of the content of The Second World War topics in the course of the modern higher school. The basis of the study were the works of Y. Shapoval, T. Snyder, V. Grinevich, O. Shevel, N. Yakovenko, N. Mogilner, O. Udod. Were analyzed the features of perception of the events of World War II by Ukrainian society nowadays and the impact of these events on the national history. The necessity of methodological updating of the content of teaching is proved and concrete approaches to its updating are suggested. It has been found that the content of teaching of this topic requires for a major update in accordance with the requirements of modern society. The directions of this update are identified and specific methodological approaches are proposed. The most promising methodological approaches are the principle of anthropologization of historical knowledge, the combination of micro history with macro history, the history of everyday life. The most important components of the topic that need updating are highlighted and the reasons for their change are substantiated. The need to create a paradigm of a unifying national history is emphasized in the present day. The main purpose of updating the content of teaching the theme of World War II is to emphasize the subjectivity of the Ukrainian people in the historical process and the need to form a conscious attitude to the national past among young people. Parallels are drawn between updating the content of teaching World War II history and solving many of the problems of modern society. It has been found that the proposed methodological approaches are opening the prospect of a significant improvement in the quality of assimilation of actual material and enhancement of educational motivation. Possibilities of new methodological approaches for improvement of educational process are analyzed. It is determined that their application opens new opportunities for patriotic education and formation of active citizenship. It is noted that updating the content of coverage of the theme of World War II will have a positive impact on the formation of students' outlook, the development of universal values, patriotism and awareness of the war as a personal tragedy.

Keywords: Ukrainian History, higher school, educational process, content of teaching, The Second World War.

Постановка проблеми. Головним завданням курсу національної історії у вищій школі є формування у молоді усвідомлення себе як активного суб'єкта історичного процесу. Сучасне суспільство з усіма його різноманітними викликами переносить акценти вищої освіти із здобуття певної суми знань і навичок на формування структурованого розуміння себе як учасника історії в контексті історії свого народу та своєї держави як частини світової історії. Майбутній фахівець зобов'язаний усвідомлено використовувати досвід минулого в розбудові власного суспільства. Відповідно перед історичним знанням постають нові вимоги до змісту навчального матеріалу, який пропонується студентам. Це стосується всього навчального курсу, але перш за все вивчення переломних подій, які визначали майбутнє народів світу і продовжу-

ють зберігати актуальність до сьогодні. Однією з таких подій в історії людства є Друга світова війна. Переосмислення змісту викладання цієї теми та наповнення його новими смислами дасть можливість не лише актуалізувати увагу до важливих подій напередодні чергового ювілею, але й надати молоді необхідний інтелектуальний інструментарій для осмислення сучасних проблем.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Історія Другої світової війни як предмет викладання неодноразово досліджувалась вітчизняними та зарубіжними науковцями, зокрема, Ю. Шаповалом [5], Т. Снайдером [3], В. Гриневичем [1], О. Шепель [6]. Цими дослідниками було проаналізовано особливості сприйняття подій Другої світової війни українським суспільством на сучасному етапі та вплив цих подій на національну історію. Так само сучасні методологічні

підходи до розробки змісту викладання історії у вищій та середній школі розглядалися Н. Яковенко [7], Н. Могильнер [2], О. Удодом [4]. Було доведено необхідність методологічного оновлення змісту викладання та запропоновано конкретні підходи до його оновлення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на докладну вивченість Другої світової війни як періоду національної історії та розробленість методологічних підходів до оновлення змісту історичної освіти, конкретні завдання та способи їх вирішення щодо оновлення змістовного наповнення процесу вивчення історії Другої світової війни у вищій школі на сьогодні не вирішувались.

Формулювання цілей статті. Метою статті є визначити напрями оновлення змісту викладання теми «Україна у Другій світовій війні» у відповідності до проблем сьогодення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ставлячи завдання переосмислення підходів до формування змісту викладання історії Другої світової війни, необхідно виходити із розуміння комплексу соціогуманітарного знання про національну історію не лише як предмету наукового осмислення, а насамперед як одного із засобів організації суспільної практики. В цій іпостасі історичне знання має першочергову задачу створення прийнятної для більшості суспільства узагальнюючої версії національної історії, здатної виконувати інтегративну функцію. Водночас ця версія повинна бути сумісною із системою загальнолюдських цінностей. В умовах сучасного світу це означає, що етнос та держава втрачають роль центрального суб'єкта історії, поступаючись цією роллю конкретній особистості [7]. Сучасна парадигма історіописання передбачає висвітлення історії будь-якої людської спільноти насамперед як суспільства, що складається із конкретних людей, об'єднаних певною системою цінностей.

В системі вищої освіти така зміна парадигми історіописання має вагомий виховний потенціал. Відмовляючись від викладання історії як опису розвитку держав або націй, які значною мірою є абстрактними поняттями, на користь викладання історії конкретної людини, ми надаємо історичній освіті високого морального сенсу, формуючи усвідомлення цінності точки зору іншого як способу подолати процеси конфронтації в суспільстві та акцентувати важливість взаємобогачення через спілкування. Цим же завданням слугує актуальний сьогодні методологічний підхід до висвітлення історії, який має умовну назву «історії повсякденності» [4]. Забезпечуючи увагу науковців до історії малих груп, гендерної історії, конфесійної історії, новітня історична наука формує у молодій людини усвідомлення активної участі у світових глобальних процесах.

Важливим методологічним напрямком оновлення змісту історичної освіти на сьогодні також є залучення студентської молоді до свідомої інтелектуальної роботи із узгодження історичної пам'яті різних суспільних груп, які складають українську націю, та координації різних національних історій [6]. Такий підхід дає можливість перенести увагу з протистояння на можливості співробітництва та культурного взаємобогачення. Методично цей напрям має забезпечуватись

через поєднання в змісті викладання національної історії з макроісторичними процесами і водночас із історією окремих регіонів, національних та соціальних груп. За умови такого змістовного наповнення курсу можна забезпечити розвиток спрямування студента на задачі самореалізації водночас як громадянина та носія етнічної культури, чим забезпечується успішність життєвого сценарію самоцінної особистості.

З огляду на висвітлені вище методологічні підходи історія Другої світової війни в змісті вищої історичної освіти виступає однією з ключових тем, які потребують змістовного оновлення. В історії України цей період позначений багатоплановим переплетенням протистояння світових політичних інтересів, боротьби українців за національний суверенітет, безліччю особистих трагедій. Складне сполучення суб'єктних позицій колективних та індивідуальних учасників історичного процесу визначає необхідність різних підходів до осмислення подій.

В сучасних умовах викликів глобалізованого світу розгляд національної історії без врахування широкого контексту впливів як інших країн, так і субкультур та субетносів самої нації. Врахування цих впливів забезпечується застосуванням нового методологічного підходу поєднання якомога широкого контексту цивілізаційної історії із розглядом історії малих груп [5]. Відповідно вимагає оновлення зміст опрацювання матеріалу, який стосується місця України не лише в планах воюючих сторін напередодні Другої світової війни, але й в широкому геополітичному контексті. Ця проблематика традиційно розглядається в курсі вищої школи достатньо докладно, однак насамперед з точки зору перспектив України для інших держав як території та джерела природних ресурсів. Такий контекст знижує історичну суб'єктність українського народу. Натомість в рамках вивчення цієї тематики необхідно забезпечити увагу до потреб багатьох людських спільнот, які в разі реалізації планів воюючих сторін повинні були докорінно змінити власне повсякденне життя, зректись або змінити свої ціннісні прагнення та світоглядні уявлення, іноді взагалі сенс буття як такий. Зокрема, поширення території СРСР на землі Західної України не лише означало для місцевого населення зміну політичної лояльності (або репресії в разі відмови від такої зміни), але й для багатьох груп населення призводило до втрати власної релігійної ідентичності, звичних європейських цінностей, практик інтелектуальної та мистецької діяльності, традицій суспільного життя [3]. Акцент на цій тематичі дозволить студентам усвідомити події війни водночас як цивілізаційного конфлікту та як індивідуальну й колективну трагедію багатьох людей.

Важливо акцентувати увагу в змістовному наповненні курсу на тому, що як СРСР, так і Німеччина розглядали українські землі саме як територію та джерело ресурсів, тобто в середині ХХ ст. Україна продовжувала перебувати в колоніальному статусі. Колоніальний статус України накладав свій відбиток на її соціальний, політичний та культурний розвиток [6]. Відповідно екзистенційний героїзм українським народом було виявлено в ході Другої світової війни в той момент, коли цей народ зміг заявити про себе як

про свідомий суб'єкт історичного процесу, розпочавши боротьбу за власний політичний суверенітет. Розглядаючи цю тематику, варто простежити історичні паралелі з долею інших народів, які здобували в ході Другої світової війни власну незалежність. При цьому потрібно висвітлювати об'єктивну необхідність для цих народів, як і для українського, активізувати своє політичне життя, побудувати стратегічні перспективи свого майбутнього по завершенні війни, здійснити цивілізаційний вибір. Висвітлення аналогічної політичної боротьби українського народу за свою державність в контексті загального європейського процесу дасть студентам можливість усвідомити свою націю частиною світової історії і зрозуміти всю складність політичного вибору тих часів.

В контексті вищесказаного обов'язковим змістовним компонентом викладання історії Другої світової війни виступає висвітлення ідеології та діяльності тих політичних сил, які змагались за суверенітет України. На сьогодні найбільше уваги серед цих політичних сил привертає Організація українських націоналістів, її діяльність протягом війни представлена в курсі вищої школи достатньо повно [2]. Проте з метою повністю висвітлити суб'єктний статус української політичної еліти в події війни та в боротьбі за незалежність держави, можливо, варто більше уваги приділяти і тим політичним та громадським організаціям, чий внесок не настільки вагомий, хоча все ж важливий. Крім того, необхідно підкреслювати також і наявність в українській радянській політичній еліти власних уявлень про український суверенітет і спроби його обстоювати в умовах війни. Потрібно ввести в зміст викладання розгляд витоків політичної ідеології як ОУН(б), так і ОУН(м), причини відмінностей між ними, еволюцію цієї ідеології протягом війни. За рамками курсу історії України у вищій школі, на жаль, часто залишається роль міжнародної спільноти в боротьбі ОУН та УПА за суверенітет України. Натомість висвітлення цієї тематики дасть можливість студентам правильно зрозуміти причини поразки цих національно-визвольних змагань. Водночас слід наголошувати, що незважаючи на поразку боротьби за незалежність та величезні людські втрати в Другій світовій війні, в соціокультурному сенсі можна говорити про перемогу українського народу у цій війні, оскільки значна його частина змогла ментально здолати власний колоніальний статус та вийти на суб'єктний рівень міжнародних відносин.

Безумовно важливою складовою, без якої вивчення теми «Україна у Другій світовій війні» не буде повноцінним і завершеним, є висвітлення бойових дій на території України [1]. На сьогодні при розробці змісту викладання курсу історії у вищій школі ця проблематика займає належне місце, проте варто активніше застосовувати принцип антропологізації, переносячи акцент із висвітлення ролі у військових діях великих збройних з'єднань та урядів на рівень конкретної людини та її долі у війні. З огляду на це більшої уваги заслуговують персоналії учасників бойових дій, світоглядні ідеї, з яких вони виходили у своїй діяльності, взаємозв'язки та відмінності між різними групами учасників збройних змагань. Висвітлюючи боротьбу і воїнів радянської армії,

і учасників партизанських формувань, і бійців УПА, членів радянського та націоналістичного підпілля, варто закріплювати у студентів усвідомлення, що найчастіше участь в бойових діях була наслідком усвідомленого світоглядного вибору особистості. Слід активніше використовувати історичні джерела особистісного характеру з метою підкреслити інтереси, цінності, прагнення, які спонукали людей брати участь у військових діях. Важливою складовою змістовного наповнення курсу має стати також розгляд культурних процесів, з яких розпочалося формування образу героя війни в національній пам'яті, компоненти цього образу, його виховні можливості та місце в національній міфології й масовій культурі [6]. На цьому образі та зусиллях радянської влади з його формування слід зупинитися окремо, оскільки цей образ значною мірою спотворений пропагандою. Антропологізація як методологічна вимога до формування змісту історичного знання допоможе очистити цей образ від штучних міфологем та надати йому актуального для молоді вираження.

Важливим завданням історичної освіти в цілому на сьогодні є формування об'єднуючого наративу, який би був прийнятний для всіх поколінь та регіональних спільнот сучасної України [7]. В змісті викладання історії Другої світової війни це завдання також можливо вирішити за допомогою застосування методологічного принципу антропологізації. Включення в зміст викладання якомога більш широких відомостей про українців у складі різних армій та рухів опору, насичення курсу інформації про героїчні вчинки українців з акцентом на порятунку життя іншого, самопожертви в ім'я товаришів або мирного населення, а не знищенні найбільшої кількості ворогів – такий підхід дозволить сформувати глибинне моральне несприйняття війни як способу вирішення політичних конфліктів поруч із патріотизмом. Також новим, але необхідним у змісті викладання історії війни з точки зору виховання у молоді сучасної загальнолюдської системи цінностей є висвітлення діяльності тих героїв війни, які спрямовували свої зусилля на порятунок життя інших. Особливо актуальним в цьому контексті є приділення значної уваги трагедії Голокосту [3]. Висвітлення страждань єврейського, ромського та інших народів як світової трагедії із акцентом на індивідуалізації відомостей про загиблих, а також підкреслення участі українців в порятунку цих людей є необхідним компонентом не лише змістовного наповнення курсу історії України, але й виховного процесу у вищій школі.

Одним з перспективних методологічних підходів до створення історичного знання на сьогодні є так звана історія повсякдення. Висвітлюючи повсякденні практики людського життя в умовах війни, можна вирішити важливе завдання наближення історичної події до особистості, створення на особистісному рівні відчуття залученості до історичного процесу та відповідальності за долю народу і країни [4]. Використовуючи історичні документи особистісного характеру (листи, фотографії та ін.), обов'язково варто показати специфіку окремих регіонів, по можливості залучити матеріали з родинних архівів студентів.

При цьому слід дотримуватись правила рівноцінності всіх людських спільнот та забезпечити висвітлення долі жінок, дітей, національних та релігійних спільнот, представників різних процесій в подіях війни. Власне, вивчення історії Другої світової війни своїм головним завданням має не лише закріплення історичної пам'яті про події, але насамперед забезпечення неможливості повторення цих подій в сьогоденні. Сьогодні частина України перебуває в умовах ведення військових дій та окупації. Тому сформований за радянських часів дискурс Великої Вітчизняної війни як праведної війни, яку вів СРСР проти фашизму сьогодні не лише є інформаційно та методологічно застарілим, але й загрожує ментальною конфронтацією і українським громадянам, і міжнародним відносинам між Україною та іншими країнами світу. Викладені вище методологічні підходи до оновлення змісту викладання історії Другої світової війни серед інших завдань мають забезпечити відмову від спотвореної парадигми цієї війни як подвигу штучно сконструйованого народу-переможця на користь розуміння війни як наслідку політичної недалекоглядності та злочинності, які призводять до трагедії як народів в цілому, так і конкретних особистостей і можуть бути подоланими лише за умови поєднання героїчної боротьби проти ворога із глибинним осмисленням причин війни та дотриманням цінностей милосердя і гуманізму. Пережита на особистісному, індивідуальному рівні трагедія війни повинна у молодій людини сполучатись

із навичками її інтелектуального осмислення та екзистенційного подолання через систему людських цінностей.

Висновки з даного дослідження і перспективи. Отже, запропоновані вище методологічні підходи до оновлення змісту викладання історії Другої світової війни можуть надати значно ширші можливості для вирішення цілої низки завдань навчально-виховного процесу вищої школи. Найбільші перспективи розкривають такі методологічні підходи, як антропологізація історичного знання та розгляд історії України в контексті світової історії в сполученні із увагою до історії окремих людських спільнот. Вказані підходи можуть бути застосовані для покращення якості засвоєння фактичного матеріалу, оскільки емоційність сприйняття, яку забезпечує принцип антропологізації, безумовно сприяє глибшому засвоєнню знань та посиленню навчальної мотивації. Крім того, застосування вказаних методологічних підходів до розробки змістовного наповнення висвітлення теми Другої світової війни є надзвичайно корисним з огляду на формування світогляду молодій людині, розвитку загальнолюдських цінностей, патріотизму та усвідомлення війни як персональної трагедії. Водночас акцент на суб'єктності українського народу в подіях війни, який забезпечується вказаним підходом до розробки змістовного наповнення курсу, дасть можливість підкреслити немарність тих страшних жертв, які доводиться нести народу під час війни.

Список літератури:

1. Гриневич В. Український вимір війни та пам'яті про неї. *Сучасні дискусії про Другу світову війну*. 2012. С. 50–64.
2. Могильнер М. Як писати підручник з історії: досвід і нові виклики. *Сучасні дискусії про Другу світову війну* : Зб. наук. статей. Київ, 2012. С. 190–196.
3. Снайдер Т. Криваві землі: Центрально-Східна Європа між Гітлером і Сталіним. *Сучасні дискусії про Другу світову війну* : Зб. наук. статей. Київ, 2012. С. 19–27.
4. Удод О. Історія повсякденності як провідний напрям сучасної історіографії. *Краєзнавство*. 2010. № 3. С. 6–9.
5. Шаповал Ю. Друга світова війна як предмет викладання, дослідження та суспільно-політичного інтересу. *Сучасні дискусії про Другу світову війну* : Зб. наук. статей. Київ, 2012. С. 8–19.
6. Шевель О. Чи є вихід? Війни пам'яті у пострадянській Україні в порівняльній перспективі. *Україна модерна*. 2016. № 23. С. 28–34.
7. Яковенко Н. Концепція нового підручника з української історії. *Історія України*. 2010. № 29. С. 13–19.

References:

1. Hrynevych, V. (2012). Ukrainyskyi vymir viiny ta pamiati pro nei [The Ukrainian dimension of war and the memory of it]. *Suchasni dyskusii pro Druhu svitovu viinu* [Modern discussions about the Second World War]. Kyiv : Osvita.
2. Mohylner, M. (2012). Yak pysaty pidruchnyk z istorii: dosvid i novi vyklyky [How to write of the history textbook: experience and new challenges]. *Suchasni dyskusii pro Druhu svitovu viinu* [Modern discussions about the Second World War]. Kyiv : Osvita.
3. Snaider, T. (2012). Kryvavi zemli: Tsentralno-Skhidna Yevropa mizh Hitlerom i Stalinym [Bloody earth: The Central-East Europe between Hitler and Stalin]. *Suchasni dyskusii pro Druhu svitovu viinu* [Modern discussions about the Second World War]. Kyiv : Osvita.
4. Udod, O.A. (2010). Istoriia povsiakdennosti yak providnyi napriam ukrainskoi istoriografii [The history of everyday life as a leading direction of ukrainian historiography]. *Kraieznavstvo*, vol. 3, pp. 6–9.
5. Shapoval, Yu. (2012). Druha svitova viina yak predmet vykladannia, doslidzhennia ta suspilno-politychno interesu [The Second World War as a subject of teaching, research and political interest]. *Suchasni dyskusii pro Druhu svitovu viinu* [Modern discussions about the Second World War]. Kyiv : Osvita.
6. Shevel, O. (2016). Chy ye vykhid? Viiny pamiati u postradianskii Ukraini v porivnialnii perspektyvi [Is there a way out? Memory wars in post-soviet Ukraine in comparative perspective]. *Ukraina moderna*, vol. 23, pp. 28–34.
7. Yakovenko, N. (2010). Kontseptsiiia novoho pidruchnyka z ukrainskoi istorii [Concept of the new ukrainian textbook]. *Istoriia Ukrainy*, vol. 29, pp. 13–19.

НАШІ АВТОРИ

1. **Баклашова Тамара Михайлівна** – старший викладач кафедри культурології, естетики та історії Донбаського державного педагогічного університету
2. **Баліка Марина Валеріївна** – магістрант Ізмаїльського державного гуманітарного університету
3. **Батухтин Андрей Вячеславович** – преподаватель военного факультета Белорусского государственного университета
4. **Бачієва Лариса Олександрівна** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти Української інженерно-педагогічної академії
5. **Безвесільна Олена Миколаївна** – доктор технічних наук, професор, професор кафедри приладобудування Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
6. **Білас Андрій Андрійович** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри французької філології ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
7. **Бондаренко Олег Євгенійович** – начальник науково-дослідного відділу Наукового центру зв'язку та інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації
8. **Бондаренко Тетяна Василівна** – науковий співробітник Наукового центру зв'язку та інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації
9. **Бородіна Галина Григорівна** – кандидат історичних наук, доцент, Київський університет культури
10. **Бройко Владислав Андрійович** – студент Миколаївського національного аграрного університету
11. **Вареник Ірина Володимирівна** – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри економіки і управління Шосткинського інституту Сумського державного університету
12. **Величко Ірина Георгіївна** – викладач кафедри англійської філології Національного університету біоресурсів і природокористування України
13. **Воробей Руслан Євгенійович** – магістр Національного університету біоресурсів і природокористування України
14. **Врублівська Оксана Олегівна** – магістр Маріупольського державного університету
15. **Герашенко Ярина Михайлівна** – старший викладач кафедри маркетингу, менеджменту та туризму Запорізького інституту економіки та інформаційних технологій
16. **Грачова Тетяна Миколаївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української філології Маріупольського державного університету
17. **Гречко Анна Віталіївна** – студентка економічного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
18. **Гудзь Ольга Ігорівна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємства та інвестицій Національного університету «Львівська політехніка»
19. **Дегтяр Катерина Олександрівна** – студентка філологічного факультету Донбаського державного педагогічного університету
20. **Долженко Інна Іванівна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів Національного університету біоресурсів і природокористування України
21. **Дротенко Валентина Іванівна** – кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри культурології та мистецької освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
22. **Жабенко Олександр Вікторович** – кандидат наук з державного управління, провідний науковий співробітник Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України
23. **Ждан Вячеслав Миколайович** – доктор медичних наук, професор кафедри сімейної медицини і терапії Української медичної стоматологічної академії
24. **Жінчин Вероніка Павлівна** – магістрант Львівського національного університету імені Івана Франка
25. **Закревська Анна Ігорівна** – студентка Національного авіаційного університету
26. **Зінгаєва Наталя Євгеніївна** – асистент кафедри менеджменту та маркетингу Миколаївського національного аграрного університету
27. **Зубцова Людмила Сергіївна** – старший судовий експерт сектору почеркознавчих досліджень, технічного дослідження документів та обліку відділу криміналістичних видів досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
28. **Іваницький Ігор Валерійович** – кандидат медичних наук, доцент кафедри сімейної медицини і терапії Української медичної стоматологічної академії
29. **Івершинь Анжеліка Геннадіївна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики дошкільної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»

30. **Ільченко Микола Васильович** – провідний інженер-конструктор Публічного акціонерного товариства «Науково-виробниче об'єднання «Київський завод автоматики»
31. **Ічанська Олена Михайлівна** – кандидат психологічних наук, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету
32. **Канівець Павло Павлович** – головний судовий експерт відділу товарознавчих та гемологічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
33. **Квітка Аліна Сергіївна** – молодший науковий співробітник відділу наукової діяльності та міжнародного співробітництва Академії Державної пенітенціарної служби; аспірант Хмельницького національного університету
34. **Кисляк Ганна Миколаївна** – магістрант Миколаївського національного аграрного університету
35. **Кіцен Тетяна Олегівна** – магістр Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
36. **Коваль Мар'яна Олегівна** – магістрант Львівського національного університету імені Івана Франка
37. **Колеснікова Марина Борисівна** – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри технології харчування Харківського державного університету харчування та торгівлі
38. **Колодіна Лариса Степанівна** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов і перекладу Національного університету біоресурсів і природокористування України
39. **Крайнюков Олександр Олексійович** – магістрант Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
40. **Крайнюков Олексій Миколайович** – доктор географічних наук, доцент, професор кафедри екологічної безпеки та екологічної освіти Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
41. **Кривицька Іветта Анатоліївна** – доцент кафедри екологічної безпеки та екологічної освіти Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
42. **Кузь Василь Іванович** – кандидат економічних наук, асистент кафедри обліку і оподаткування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
43. **Кущенко Сергій Володимирович** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хореографії та художньої культури Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
44. **Лазебна Олена Анатоліївна** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
45. **Лакша Катерина Костянтинівна** – студентка Національного університету біоресурсів і природокористування України
46. **Левчук Марина Сергіївна** – магістрантка Вінницького національного аграрного університету
47. **Литовський Олександр Геннадійович** – головний судовий експерт сектору дактилоскопічних досліджень відділу криміналістичних видів досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
48. **Малинка Микола Миколайович** – старший викладач кафедри гуманітарно-мистецьких дисциплін та технологій легкої промисловості Київського національного університету технологій та дизайну
49. **Марценюк Роман Анатолійович** – кандидат економічних наук, доцент кафедри бухгалтерського обліку Львівського торговельно-економічного університету
50. **Межуєва Ірина Юхимівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри перекладу Державного вищого навчального закладу «Приазовський державний технічний університет»
51. **Мельник Ірина Валеріївна** – кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри англійської мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка
52. **Микитюк Наталія Сергіївна** – студентка юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка
53. **Міщенко Анатолій Олександрович** – провідний науковий співробітник Наукового центру зв'язку та інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації
54. **Муляр Наталія Михайлівна** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри культурології та мистецької освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
55. **Муромець Вікторія Григорівна** – кандидат педагогічних наук, провідний науковий співробітник Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних наук України
56. **Новак Аліна Олександрівна** – науковий співробітник Наукового центру зв'язку та інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації
57. **Окрушко Світлана Євгенівна** – доцент кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин Вінницького національного аграрного університету

58. **Опацький Ігор Юрійович** – викладач кафедри історії України Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
59. **Петренко Олексій Володимирович** – начальник СКБ Публічного акціонерного товариства «Науково-виробниче об'єднання «Київський завод автоматик»
60. **Пиж'янова Наталія Володимирівна** – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музикознавства та вокально-хорового мистецтва Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
61. **Пічугіна Юлія Олександрівна** – кандидат наук із соціальних комунікацій, докторант кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П.І. Чайковського
62. **Побережець Тетяна Василівна** – старший науковий співробітник Наукового центру зв'язку та інформатизації Військового інституту телекомунікацій та інформатизації
63. **Пономарьова Тетяна Володимирівна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри статистики, обліку та аудиту Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
64. **Прус Людмила Миколаївна** – студентка Київського університету культури
65. **Ротко Дмитро Олегович** – студент Миколаївського національного аграрного університету
66. **Русова Оксана Леонідівна** – судовий експерт сектору почеркознавчих досліджень, технічного дослідження документів та обліку відділу криміналістичних видів досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
67. **Свинаренко Юлія Валеріївна** – кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Національного авіаційного університету імені М.С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»
68. **Семенченко Оксана Володимирівна** – студент ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
69. **Скрипниченко Юрій Федорович** – вчитель ЗОШ II-III ст. № 69, м. Харків; здобувач кафедри «Історія України» Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
70. **Стільник Віта Володимирівна** – кандидат економічних наук, асистент кафедри менеджменту та маркетингу Миколаївського національного аграрного університету
71. **Стрілець Сергій Олександрович** – старший судовий експерт сектору трасологічних досліджень відділу криміналістичних видів досліджень та обліків Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
72. **Теслицька Галина Іллівна** – асистент кафедри сучасної української мови Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
73. **Тимофеев Володимир Анатолійович** – викладач вищої категорії англійської та латинської мов Київського державного коледжу туризму та готельного господарства
74. **Тимошук Оксана Василівна** – кандидат медичних наук, доцент кафедри гігієни та екології Івано-Франківського національного медичного університету
75. **Тіміна Альона Олександрівна** – магістрантка Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського
76. **Томчук Олена Феліксівна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри аналізу та статистики Вінницького національного аграрного університету
77. **Филиппова Ольга Николаевна** – член Ассоциации искусствоведов (г. Москва)
78. **Фриз Петро Іванович** – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри культурології та мистецької освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
79. **Царинний Євгеній Олександрович** – старший судовий експерт відділу товарознавчих та гемологічних досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
80. **Черкас Тетяна Сергіївна** – магістр Національного університету біоресурсів та природокористування
81. **Шалашна Наталія Миколаївна** – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри культурології, естетики та історії Донбаського державного педагогічного університету
82. **Шевченко Сергій Миколайович** – судовий експерт сектору дактилоскопічних досліджень відділу криміналістичних видів досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру Міністерства внутрішніх справ України
83. **Шейкаш Аліна Олегівна** – студентка факультету початкової освіти Донбаського державного педагогічного університету
84. **Шилкіна Людмила Миколаївна** – кандидат медичних наук, доцент кафедри сімейної медицини і терапії Української медичної стоматологічної академії
85. **Шмельова Римма Ігорівна** – молодший науковий співробітник відділу наукової діяльності та міжнародного співробітництва Академії Державної пенітенціарної служби; магістр Херсонського державного університету
86. **Юрченко Світлана Леонідівна** – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри технології харчування Харківського державного університету харчування та торгівлі

ВИМОГИ ДО ПУБЛІКАЦІЇ СТАТЕЙ

Редакція наукового журналу

пропонує всім бажаючим студентам, аспірантам, докторантам, здобувачам, молодим фахівцям, викладачам, науковцям та іншим зацікавленим особам опублікувати свої статті за різними науковими напрямками

ДЛЯ ПУБЛІКАЦІЇ СТАТТІ НЕОБХІДНО:

1. Заповнити електронну форму реєстрації, обов'язкову для публікації.

2. Надсилати на електронну пошту редакції info@molodyvcheny.in.ua статтю та квитанцію про сплату вартості публікації наукової статті (сплачується лише після повідомлення про прийняття матеріалів). Обов'язково в темі листа вкажіть науковий розділ журналу, в якому ви бажаєте опублікувати статтю.

3. Редакція рецензує вашу статтю протягом 2–3 днів. Статті студентів публікуються за

наявності рецензії або співавтора з науковим ступенем.

4. Якщо стаття успішно пройшла рецензування, ми відправляємо вам лист з інформацією: «Стаття пройшла рецензування, прийнята до публікації».

5. Як тільки електронна версія журналу розміщується на сайті, ми повідомляємо вам про це. Потім, після виходу журналу з друку, ми відправляємо вам друкований примірник в потрібній кількості.

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ НАУКОВОЇ СТАТТІ:

Наукові статті повинні містити такі необхідні елементи (з виділенням по тексту статті):

– постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями;

– аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми, на які посилається автор;

– виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття;

– формулювання цілей статті (постановка завдання);

– виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;

– висновки з даного дослідження і перспективи подальшого розвитку в цьому напрямку.

Автори, які подали матеріали для публікації, погоджуються з наступними положеннями:

– відповідальність за достовірність поданої інформації в своїй роботі несе автор.

– автори зберігають за собою всі авторські права і одночасно надають журналу право першої публікації, що дозволяє поширювати даний матеріал із зазначенням авторства та первинної публікації в даному журналі.

СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ НАУКОВОЇ СТАТТІ:

– індекс УДК (у верхньому лівому кутку сторінки);

– назва статті, прізвище, ім'я, по батькові автора (-ів), місце роботи (навчання), вчений ступінь, вчене звання, посада мовою оригіналу статті;

– анотація (мінімум 700 знаків) та ключові слова (мінімум 5 слів) мовою оригіналу статті;

– назва статті, прізвище та ім'я автора (-ів), місце роботи (навчання) англійською мовою;

– анотація (мінімум 1800 знаків) та ключові слова (мінімум 5 слів) англійською мовою;

– текст статті може бути українською, російською або англійською мовою;

– список літератури подається наприкінці статті у двох формах: «Список літератури» і «References».

Формат статті	A4, орієнтація – книжкова, матеріали збережені та підготовлені у форматі Microsoft Word (*.doc або *.docx)
Поля	всі сторони – 2 см
Основний шрифт	Times New Roman (Arial і Courier New для текстових фрагментів)
Розмір шрифту основного тексту	14 пунктів
Міжрядковий інтервал	полуторний
Вирівнювання тексту	по ширині
Автоматична розстановка переносів	включена
Абзацний відступ (новий рядок)	1,25 см
Нумерація сторінок	не ведеться
Малюнки та таблиці	необхідно подавати в статті безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Розмір шрифту табличного тексту зазвичай на 2 пункти менше основного шрифту. Кількість таблиць, формул та ілюстрацій має бути мінімальною та доречною. Рисунки і таблиці на альбомних сторінках не приймаються.
Формули	повинні бути набрані за допомогою редактора формул (внутрішній редактор формул в Microsoft Word for Windows).
Посилання на літературу	у квадратних дужках по тексту [1, с. 2], бібліографічний список в кінці тексту. Посторінкові виноска та посилання не допускаються
Обсяг	від 10 до 20 сторінок включно

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 9 (73) вересень 2019 р.

Щомісячне видання

Коректор: В. Бабич
Дизайн: А. Юдашкіна
Комп'ютерна верстка: В. Удовиченко

Контактна інформація редакції журналу.
Поштова адреса: 73021 Україна, м. Херсон,
а/с 20, Редакція журналу «Молодий вчений»

Телефон: +38 (0552) 399 530
Email: info@molodyvcheny.in.ua
Сайт: www.molodyvcheny.in.ua

Підписано до друку 30.09.2019 р.
Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 33,71. Тираж 100 прим.
Зам. 0919-81.

Надруковано: Видавничий дім «Гельветика»
Україна, м. Херсон, вул. Паровозна, буд. 46-а
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.